

HOGER GEBOUWD

in Hoorn

Een vervolg op:

De 10 lessen uit de Nederlandse hoogbouwcultuur komen aan bod

1. Hoogbouw is een kans, geen must
2. Een Helder concept werkt
3. Bepaal een ambitie en beoordelingskader
4. Benoem de betekenis van de toren
5. Werk actief aan een hoogbouwmilieu
6. Hoogbouw is geen wondermiddel voor verdichting
7. Pas op voor marktverzadiging
8. Voorkom een verkeersinfarct
9. Hoge bomen vangen veel wind
10. Laat hoogbouw landen op het maaiveld

Robert Winkel

Opleidingen

TU Delft afstudeerrichting architectuur, afstudeerjaar 1991

UvA, Bouweconomie, certificaat 2006

Overzicht werkverbanden

2003–heden	Mei architects and planners, architect / eigenaar
2014–heden	Adviseur White House Development bv
2001–2008	Smarthouse i.s.m. Holland Beton Groep, oprichter
1996–2003	Robert Winkel Architecten, architect / eigenaar
1995–2013	Archined i.s.m. Piet Vollaard en Uitgeverij 010, oprichter en directeur
1991–1995	CEPEZED Architecten (project architect)
Commissies/Jury's	(onder meer)
2020–heden	Voorzitter Kwaliteitsteam Merwede, Utrecht
2020	Voorzitter Commissie Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
2019	Jurylid Steden in Beweging
2018–heden	Voorzitter Kwaliteitsteam Feyenoord City, Rotterdam
2018–heden	Supervisor Rotterdam – The Hague Airport
2018–heden	Plaatsvervangend voorzitter van Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Gemeente Amsterdam
2018	Juryvoorzitter ARC18 Oeuvre Award
2017–heden	Voorzitter Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Subcie III, Gemeente Amsterdam
2016–2017	Lid Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Subcie III, Gemeente Amsterdam
2016	Jurylid Gouden Piramide, rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap
2014–heden	Bestuurslid Rotterdamse Dakendagen

Een breed portfolio

Fenix I, Rotterdam

Schiecentrale, Rotterdam

Kabeldistrict, Delft

Spot, Amsterdam

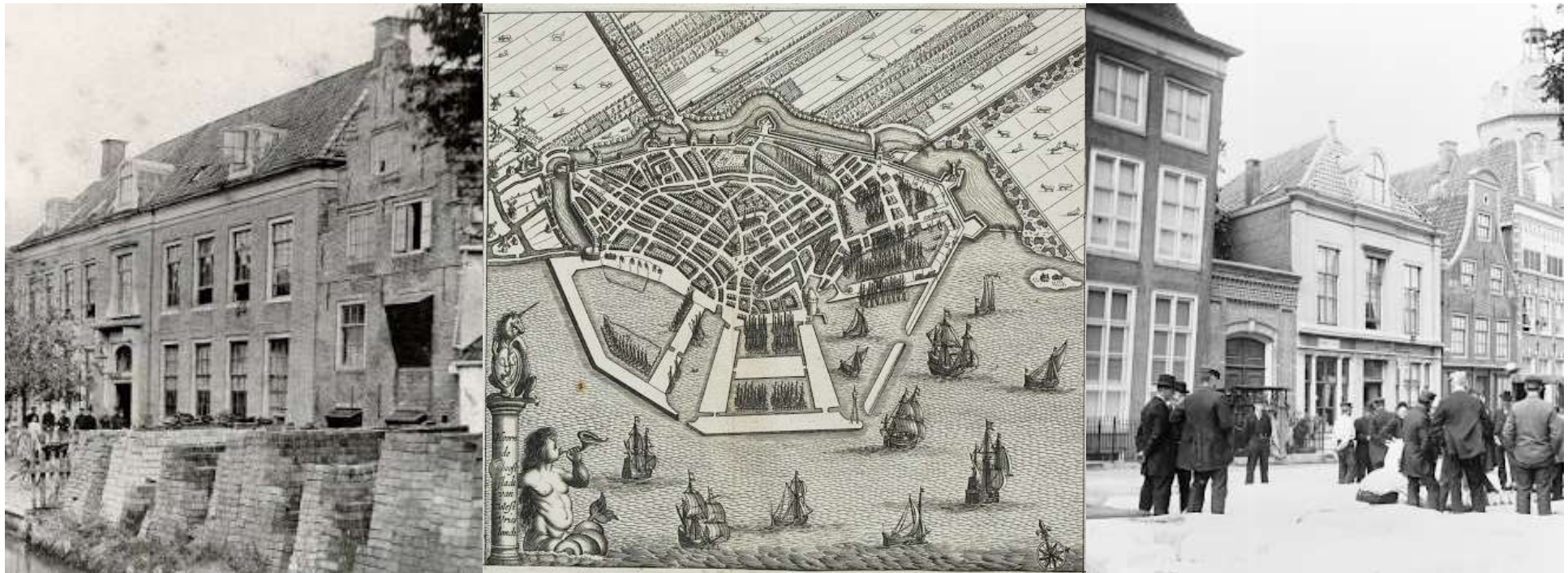
Max and Moore, Amsterdam

Team Mei architects and planners

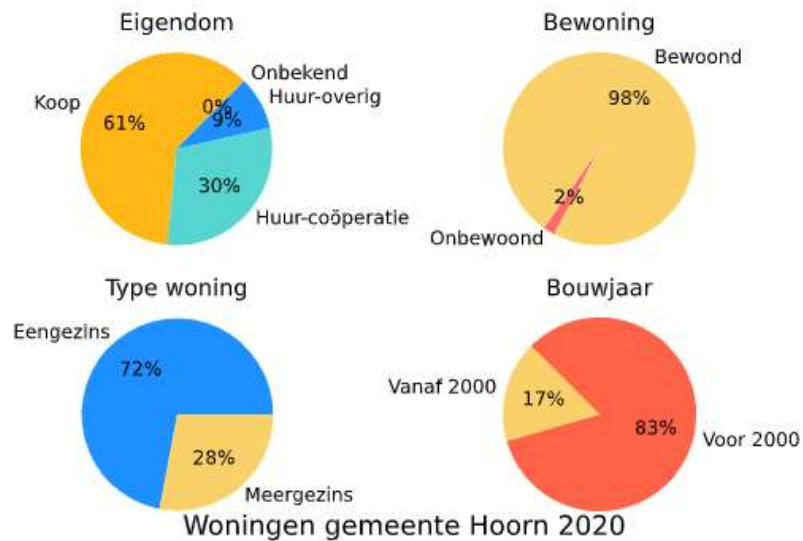
**Hoorn heeft
onder anderen...**

Een sterke historische identiteit

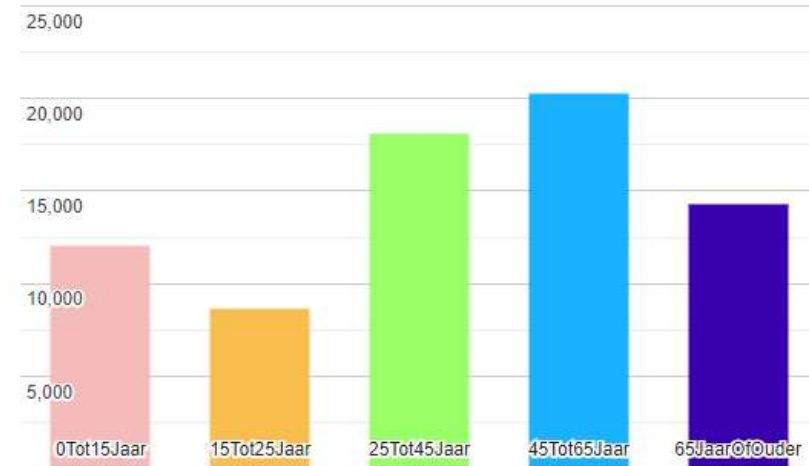
Met veel eengezinswoningen

Kenmerken van de 32.744 woningen in gemeente Hoorn

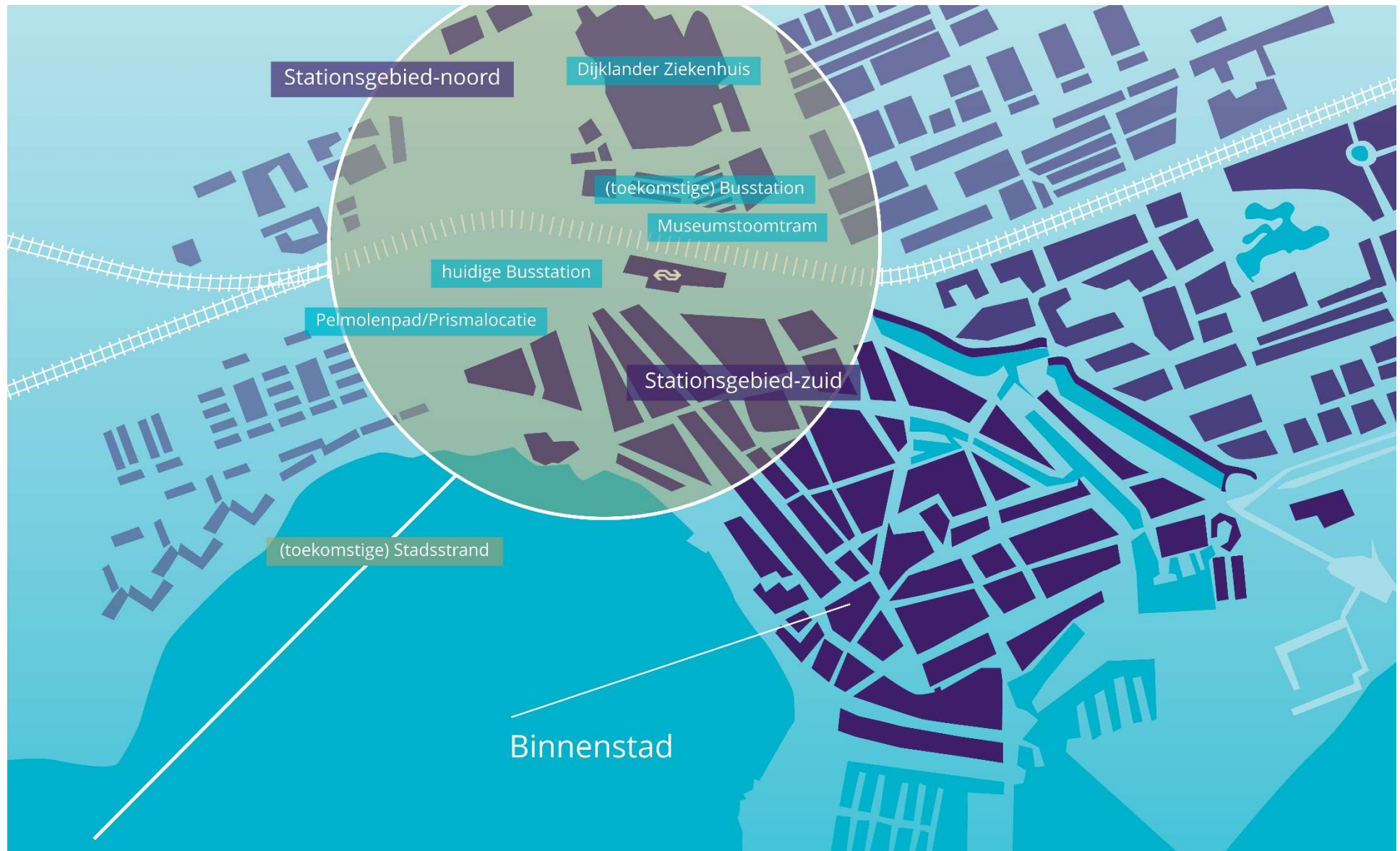
Bron: <https://allecijfers.nl/gemeente/hoorn/>

Inwoners naar leeftijd in de gemeente Hoorn

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal en percentage inwoners op 1 januari 2020 per leeftijdscategorie.

Een sterke toekomst onder anderen in de Poort van Hoorn

**Verdichtingsopgave zijn ook in
kleine gemeenten actueel**

“Blokkerlocatie” Gouda

“Schieveste” Schiedam

Stationsgebied Delft

“Overstad” Alkmaar

Bij alle gemeentes komen dezelfde en herkenbare zaken aan bod...

- Skyline
- Locaties
- Flexibele plinten
- Mobiliteit en parkeren
- Typologie, trappenhuis, kern en brand
- Bewoners behouden en participatie betaalbaarheid
- Verschijningsvorm en menselijke schaal en maat
- 21 eeuwse uitdagingen
- Wind, zon en schaduw

Skyline

Behoud en/of versterking van de Hoornse identiteit

Vanuit het centrum

Vanaf de snelweg

Vanaf het IJsselmeer

Skyline

Referentie "Kabeldistrict Delft"

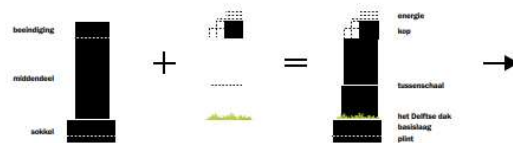
GEEN TOP-DOWN STRUCTUUR MAAR STEDELIJKE TUSSENRUIMTES: DEFINITIE VAN LEEGTE

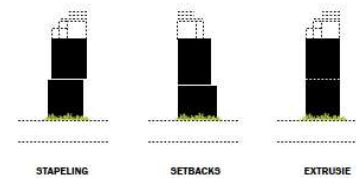
GEEN WANDVORMING MAAR LICHT EN DOORZICHT MET DE VARIATIE IN HOOGTE

KABELDISTRICT SPECIFIEK

LOGISCHE TOREN TYPOLOGIEËN

Skyline

Referentie “Kabeldistrict Delft”

VANAF DE NIEUWE KERK

LANGS DE ZUIDKOLK

AANKOMST OP STATION CAMPUS

OVER DE SCHIE

ONDER DE KRUIHUISWEG

VANAF TU DELFT

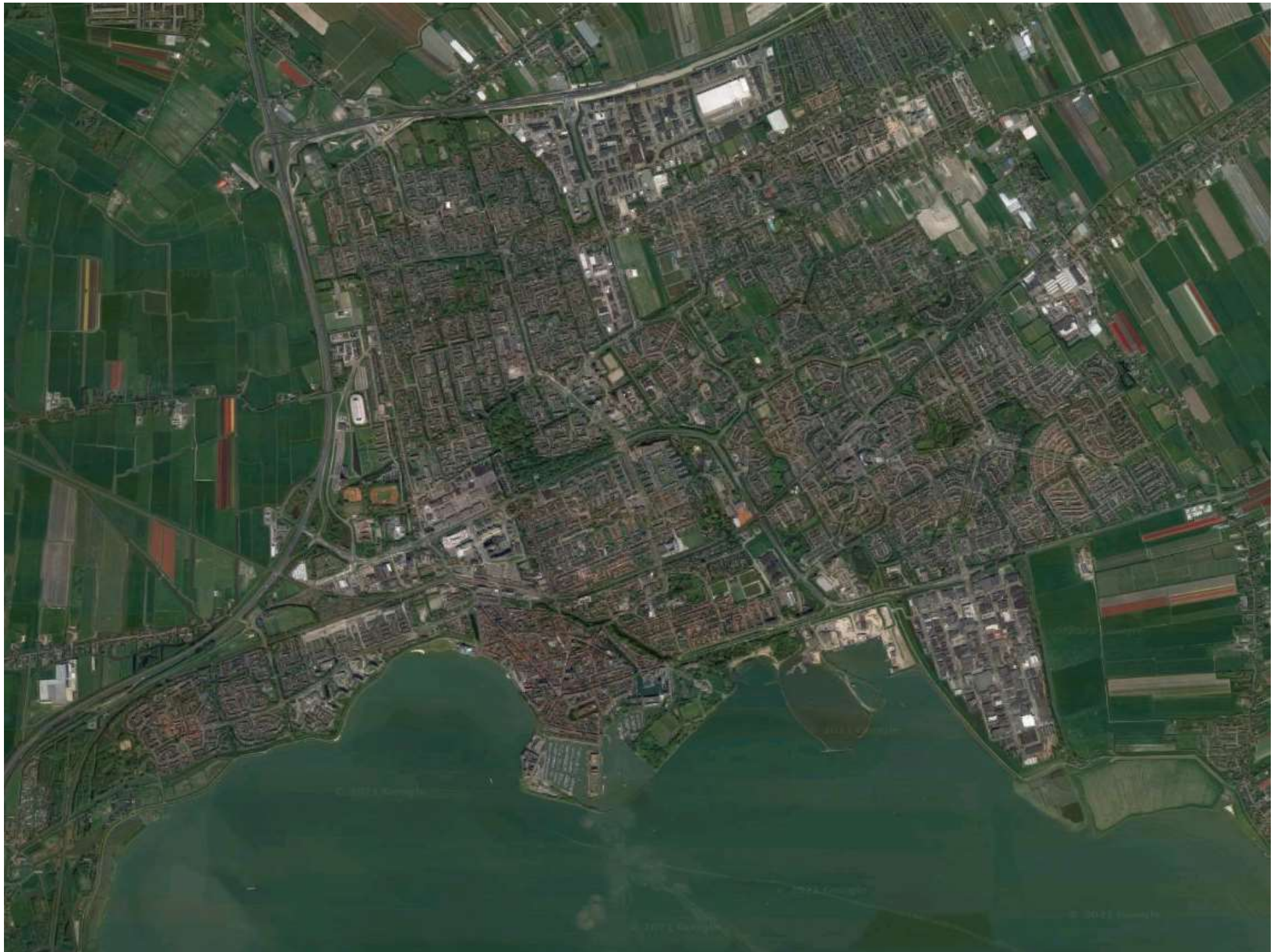
Waar, welke plek

Bij stations en ov knooppunten, maar ook aan de randen

En waar niet...

Bebouwde context

Cultuur-historie

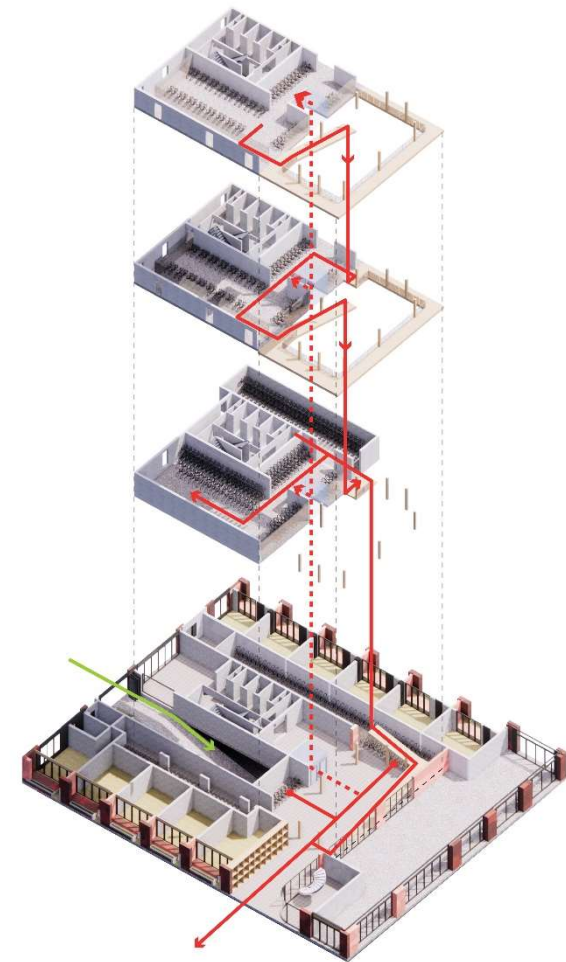

Flexibele plint

- Parkeren en bergingen
- Geen anonieme gevels
 - Flexibel in gebruik
 - Herkenbare entree's
- Technische ruimtes en plint

Parkeren en bergingen

Referentie: Spot Amsterdam

— Fietser
— Automobilist

Geen anonieme gevels

Referentie "Spot"

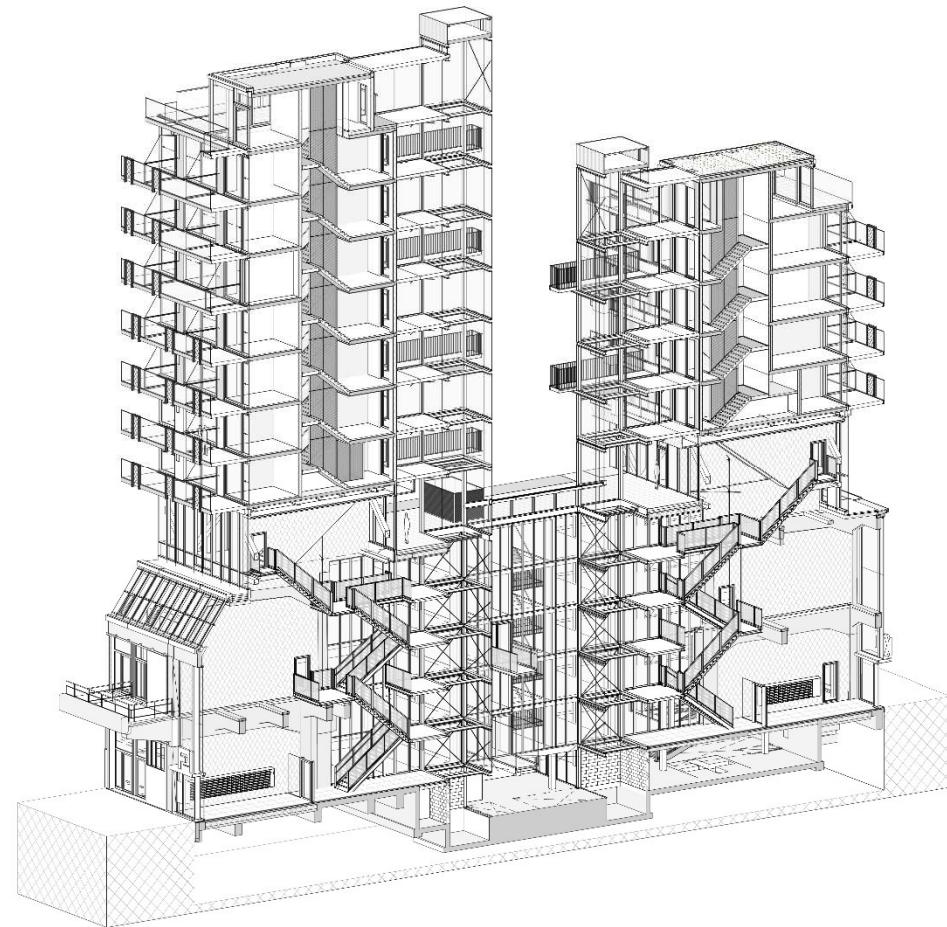
Flexibel in gebruik

Referentie 'Fenix I'

Flexibel in gebruik

Referentie 'Fenix I'

Herkenbare entrees

Referentie "Spot"

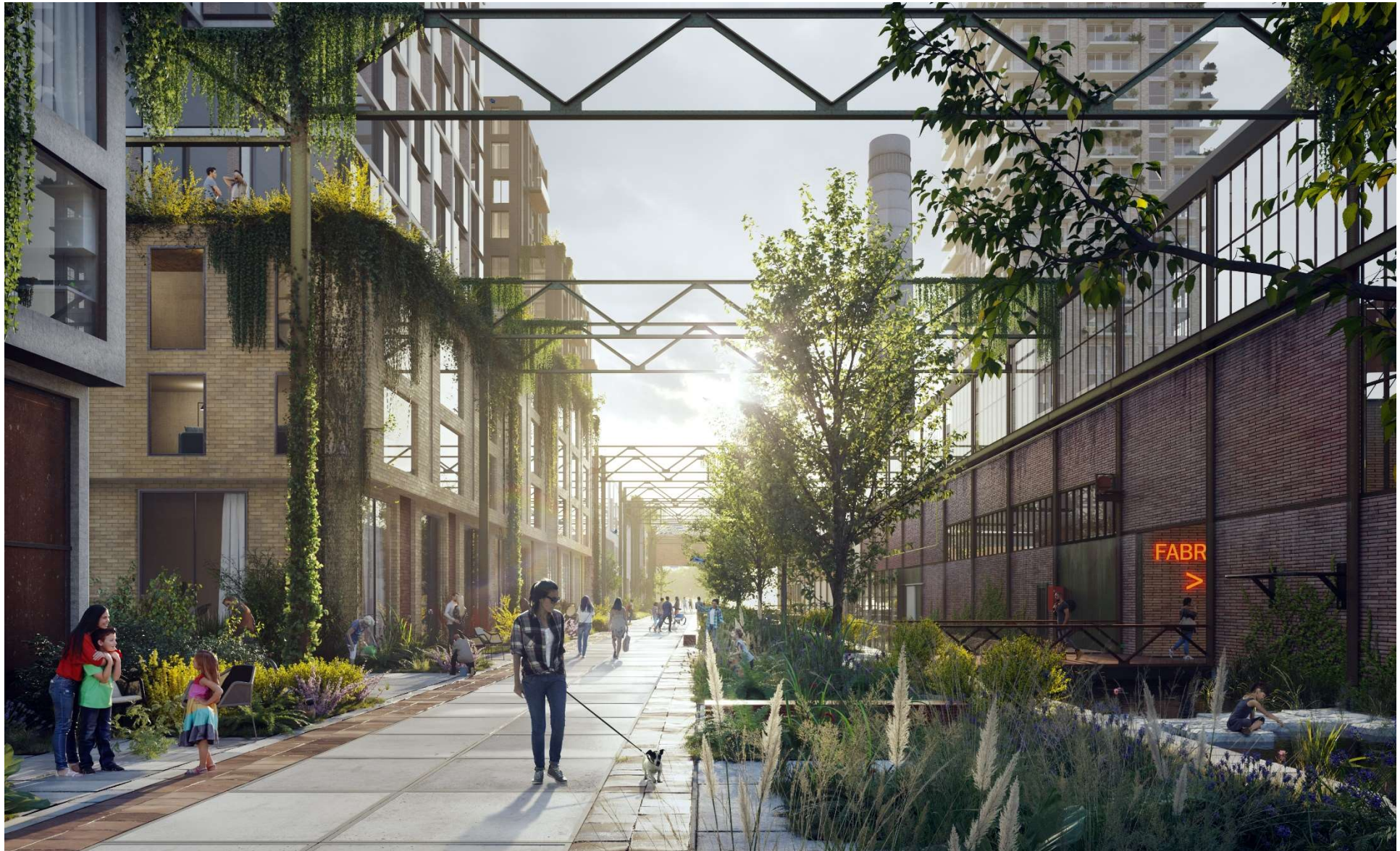
Technische ruimtes en plint

Referentie "Spot"

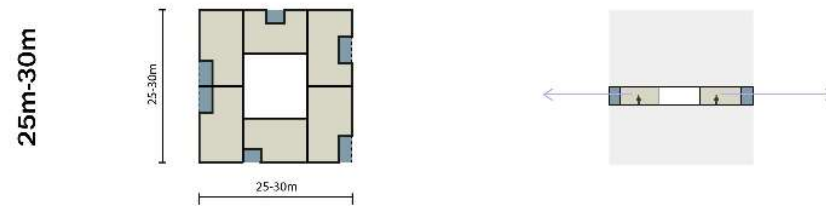
Gerelateerd aan de context

Referentie 'Kabeldistrict'

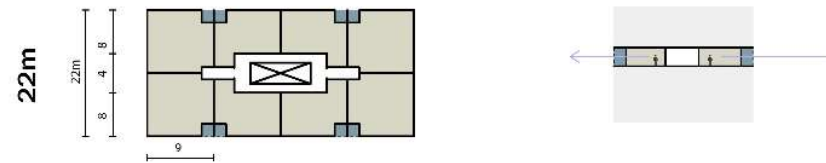

Woonproduct

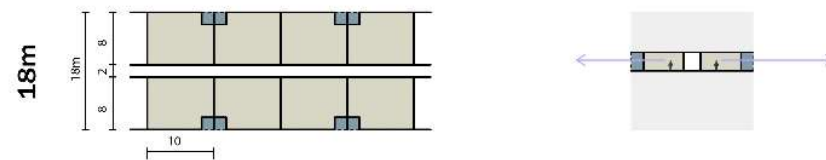
Appartementen (toren)

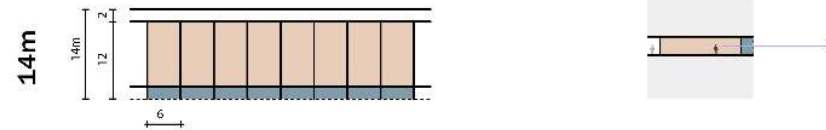
Appartementen (kern)

Appartementen (gang)

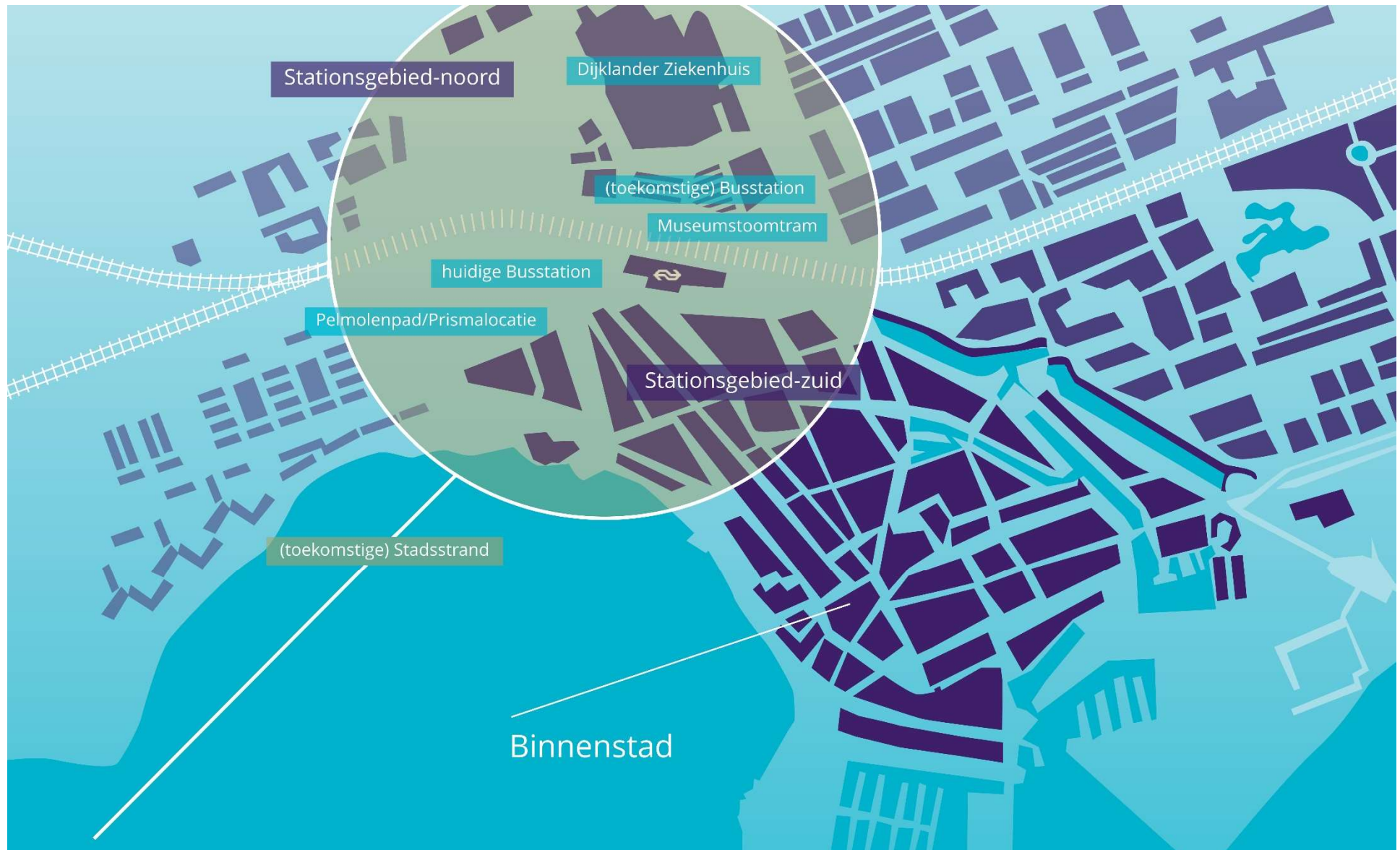
Appartementen (galerij)

Mobiliteit

- Plek ten opzichte van openbaar vervoer
- Parkeernorm in transitie (norm en parkeerbeleid rondom)
 - Deelvervoer
- Minder auto's: meer fietsen op begane grond
- Parkeren aanpasbaar en boven/ondergronds

Plek ten opzichte van openbaar vervoer

Parkeernorm in transitie

Norm en parkeerbeleid rondom

NEN 2443 ^(nl)

Parkeren en stallen van personenauto's op terreinen
en in garages

Nederlandse norm

Vervangt NEN 2443:2000; NEN 2443:2000/A1:2000; NEN 2443:2011 Ontw.

ICS 91.040.99

Maart 2013

NEN

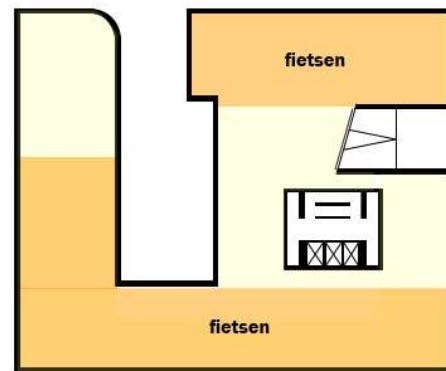
Normalisatie: de wereld op één lijn.

Deelvervoer

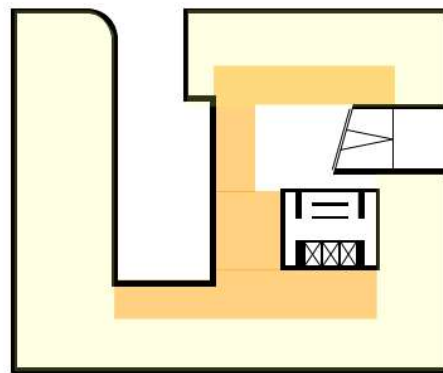

Minder auto's: meer fietsen op begane grond

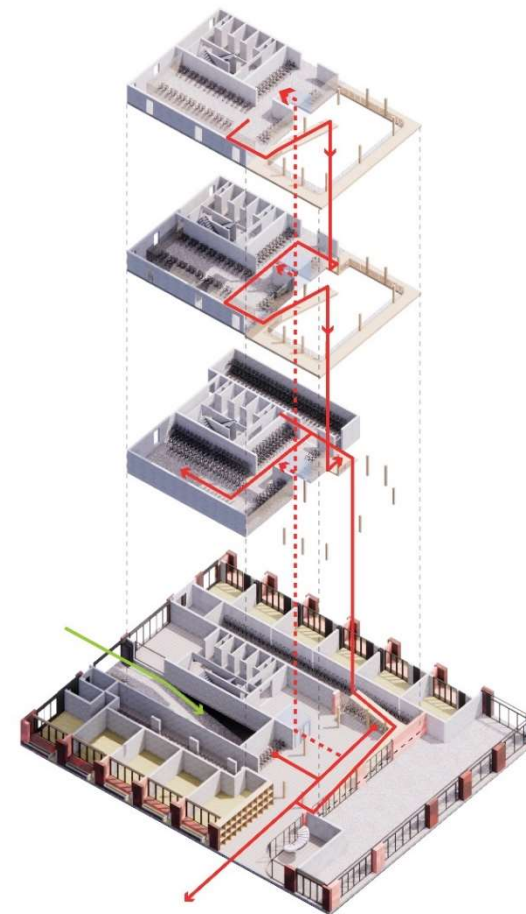
Referentie 'Spot'

800m² fietsen op begane grond

800m² fietsen over meerdere lagen

— Fietser
— Automobilist

Parkeren aanpasbaar en boven/ondergronds

Referentie 'Sawa'

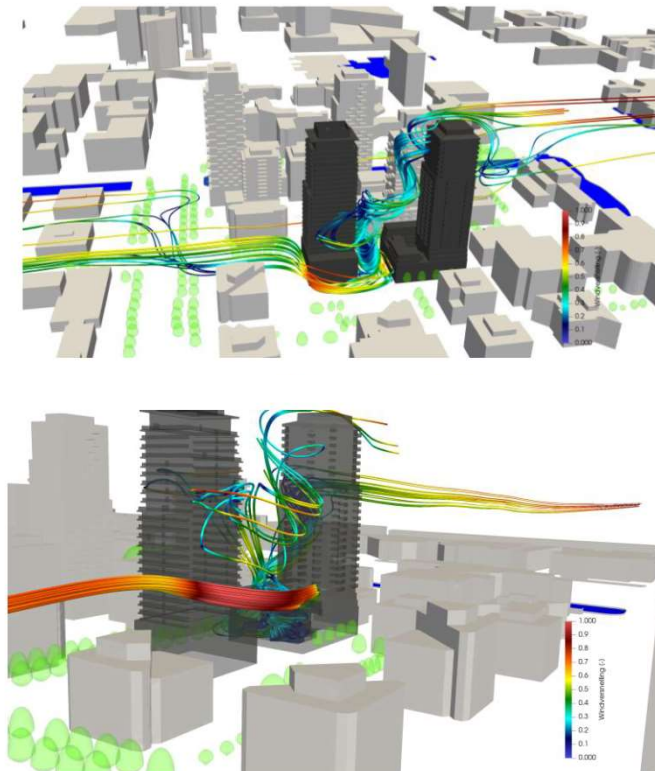

Wind, zon en schaduw

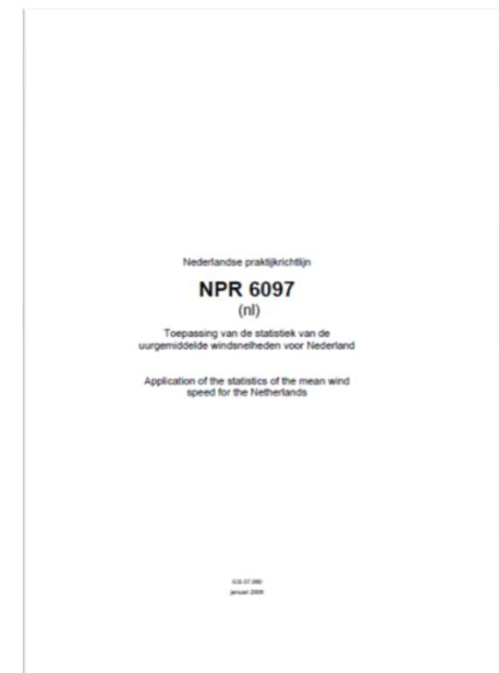
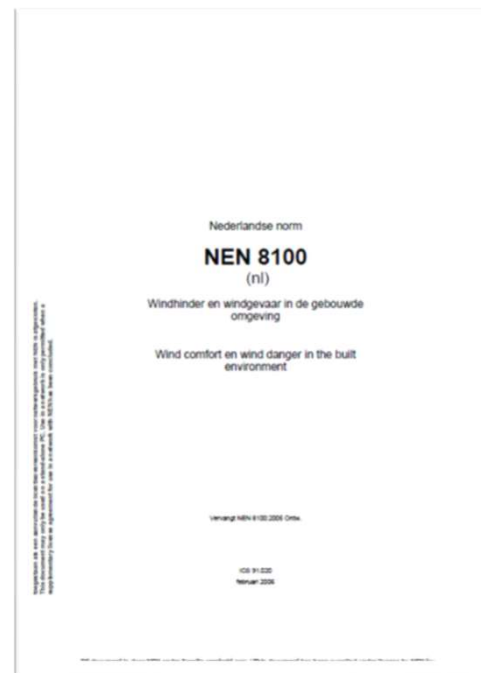
- Windhinder (wat voor wind, oplossingen, nen norm, testen vooraf)
 - Sunspots (waar wel bijna altijd zon)
 - Beschaduwing (tno norm bezonning)

Windhinder

Wat voor wind, oplossingen, nen norm, testen vooraf

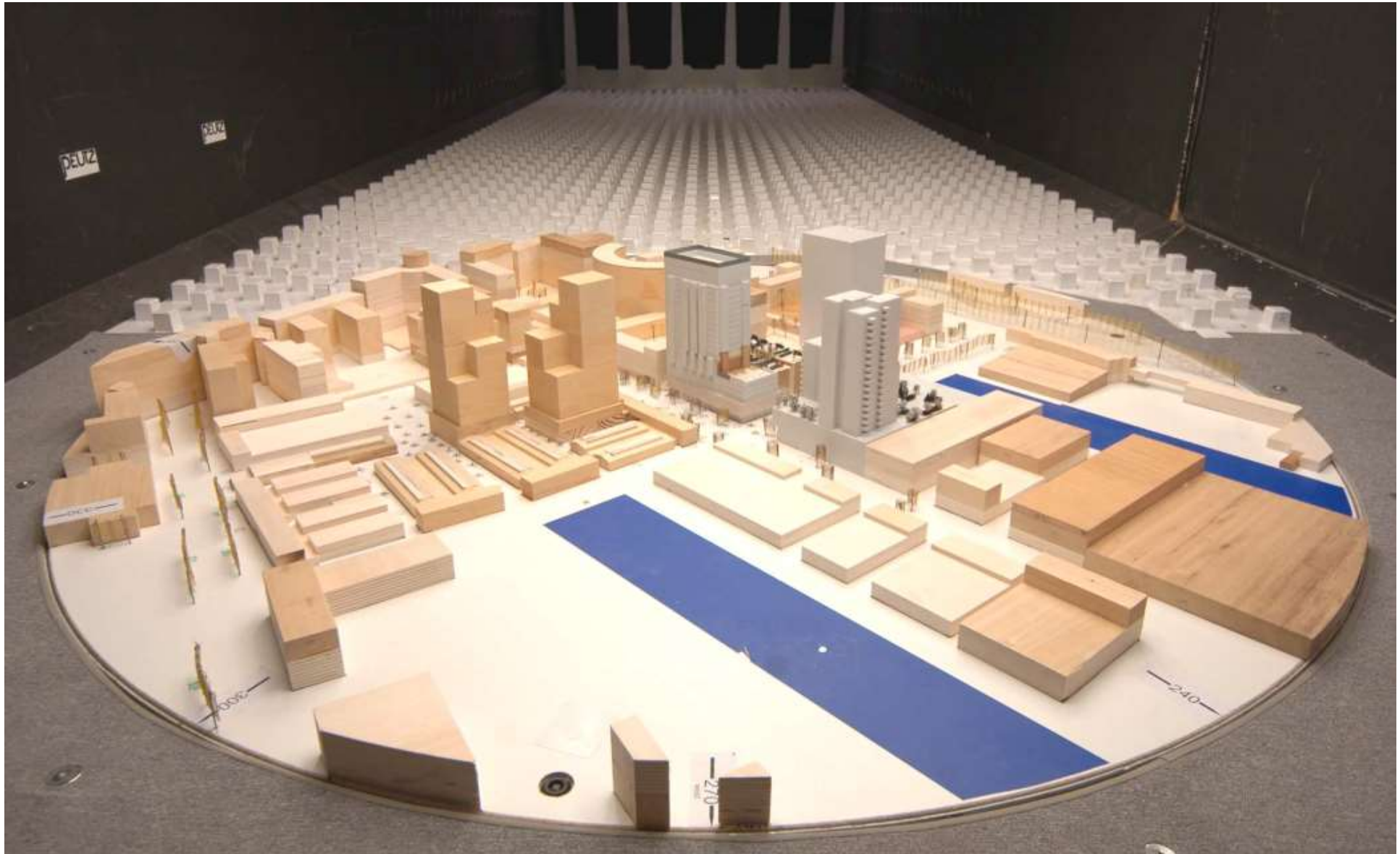

Westzuidwestenwind
(240)

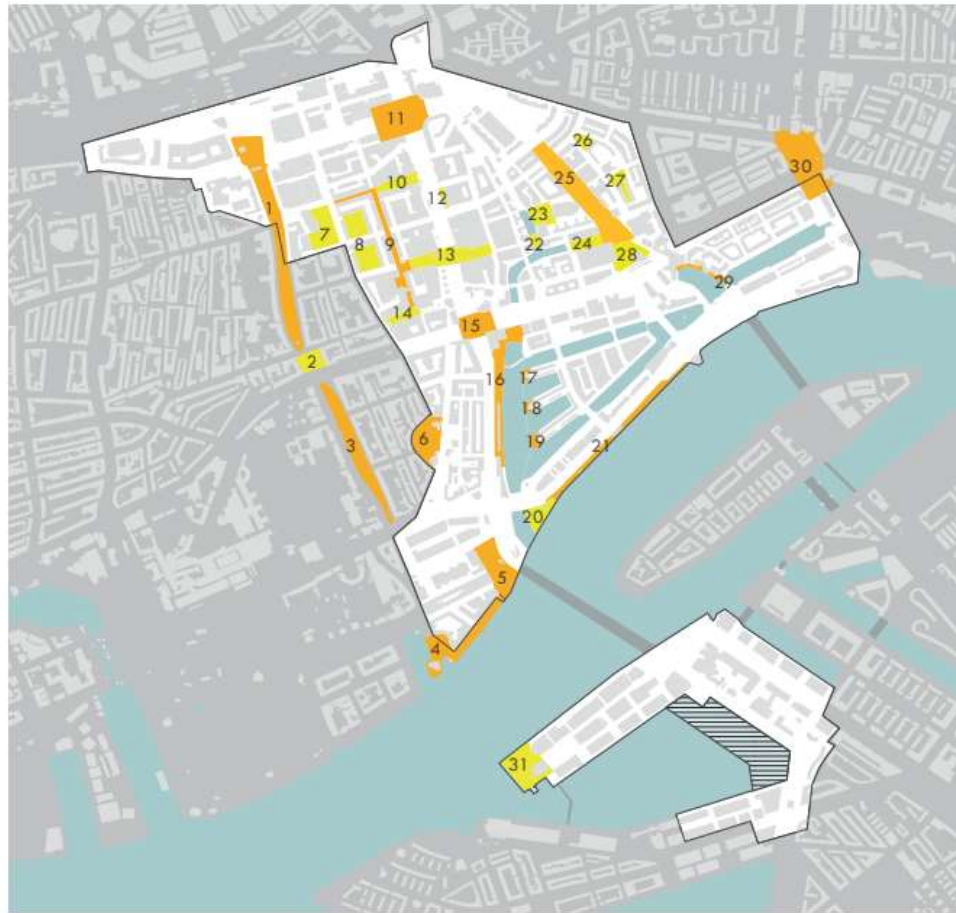

Windhinder

Referentie windonderzoek “De Nieuwe Hallen”

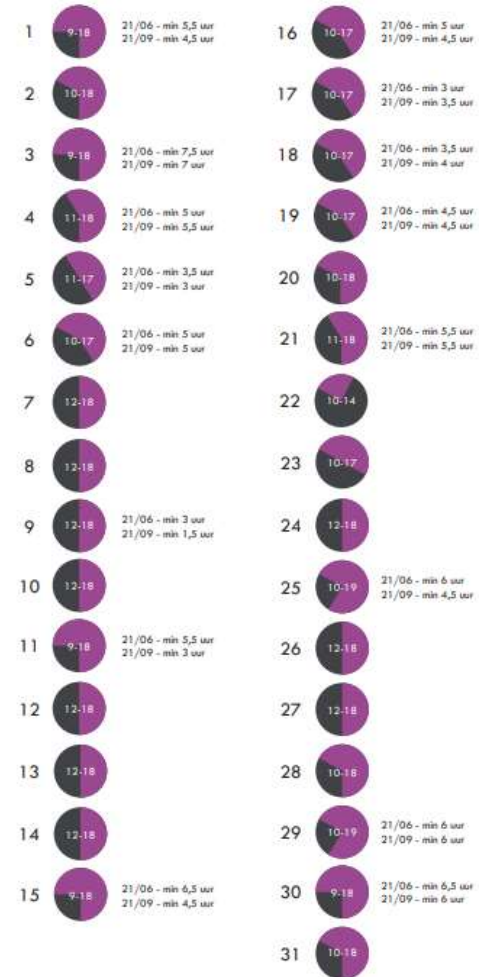
Sunspots

■ Sunspot - geen verslechtering

■ Representatieve ruimte - geringe verslechtering

Plekken met basiskwaliteit - max. 2 uur verslechtering

Beschaduwing

TNO norm bezonning

Welke data worden in een bezonningsstudie onderzocht?

De schaduwwerking is het grootst op 19 februari en 21 oktober vanwege de lage stand van de zon. Na 19 februari zal de situatie elke dag verbeteren tot en met 21 juni, wanneer de zon op haar hoogst staat en er dus nauwelijks schaduwwerking is. Daarna wordt de schaduwwerking weer elke dag een beetje groter, tot het einde van de onderzoeksperiode op 21 oktober. Vanwege dit 'parabolische' effect volstaat het om de schaduwwerking op drie dagen te onderzoeken: 19 februari, 21 juni en 21 oktober.

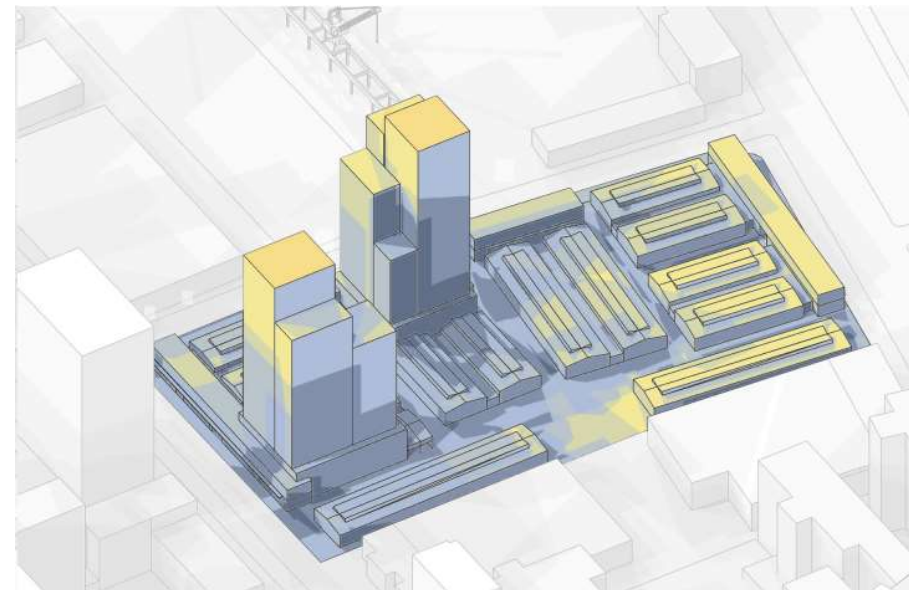
Voor een compleet beeld is het wenselijk de bezonning voor de volgende data te onderzoeken;

1. 22 december: de dag dat de zon het laagst staat;
2. 21 juni: de dag dat de zon het hoogst staat;
3. 21 maart: de dag dat de zon op 'half' staat, namelijk precies tussen de stand van 22 december en 21 juni in (zomertijd);
4. 23 september: de dag dat de zon op 'half' staat, namelijk precies tussen de stand van 21 juni en 22 december in (wintertijd).

Bij het analyseren van de TNO-normen zijn de volgende data van belang:

5. 21 januari: de eerste dag van de strenge norm;
6. 19 februari: de eerste dag van de lichte norm;
7. 21 oktober: de laatste dag van de lichte norm;
8. 22 november: de laatste dag van de strenge norm;

Bron: https://www.3dl.nl/informatie/TNO_norm_bezonning

Vogelvlucht vanaf noord-oost zijde

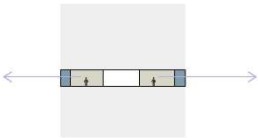
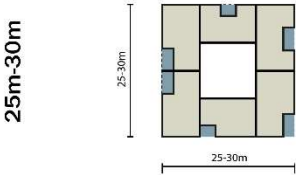

Typologie, trappenhuis, brand

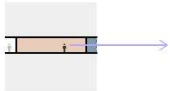
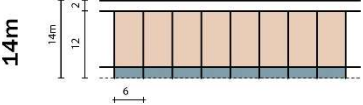
- Portiek ontsluiting (experimenteren in de tweede vluchtweg, anonimiteitsbestrijding)
 - Positie trappenhuis (binnen/buiten)
- Brand (Grenfell tower problematiek, elektrische auto's)

Ontsluitingsprincipes

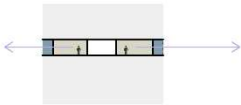
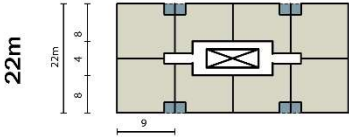
Appartementen (toren)

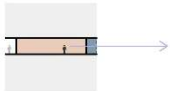
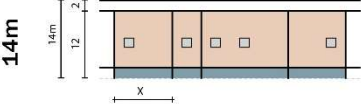
Appartementen (galerij)

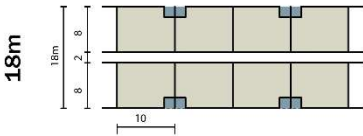
Appartementen (kern)

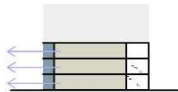
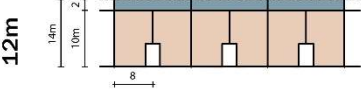
Loft appartement

Appartementen (gang)

Appartementen (portiek)

Ontsluitingen

Vluchten buitenlangs “Sawa”

Ontsluitingen

Gezonde transportzones in het zicht

Bewoners behouden en participatie

- Woonvormen en doelgroepen

(grootte van appartementen, jongeren, gezinnen, ouderen,
specifieke doelgroepen, nieuwe Hoornaren)

- Informeren en meedenken

(vanaf het allereerste begin ambassadeurs en omwonenden laten participeren)

Woonvormen en doelgroepen

Specifiek en voor de nieuwe Hoornaren

Be/om-woner participatie

Informeren en meedenken

Betaalbaarheid

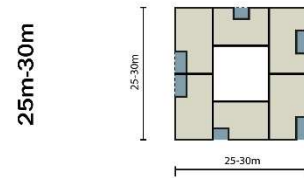
- Bouwkosten hogere gebouwen

(35, 50, 70 meter² qua brutto netto verhouding, dikte en aantal 'spanners', marktpartijen)

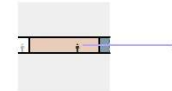
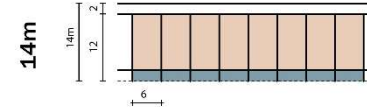
- Onderhoud (w.o. gevelonderhoud)
 - 30, 30, 40
- Doelgroepenverordening

Aantal spanners

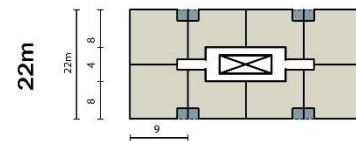
Appartementen (toren)

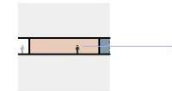
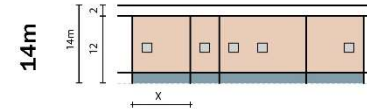
Appartementen (galerij)

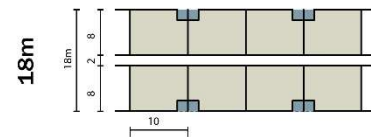
Appartementen (kern)

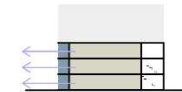
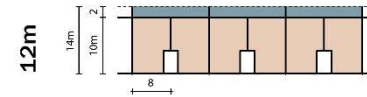
Loft appartement

Appartementen (gang)

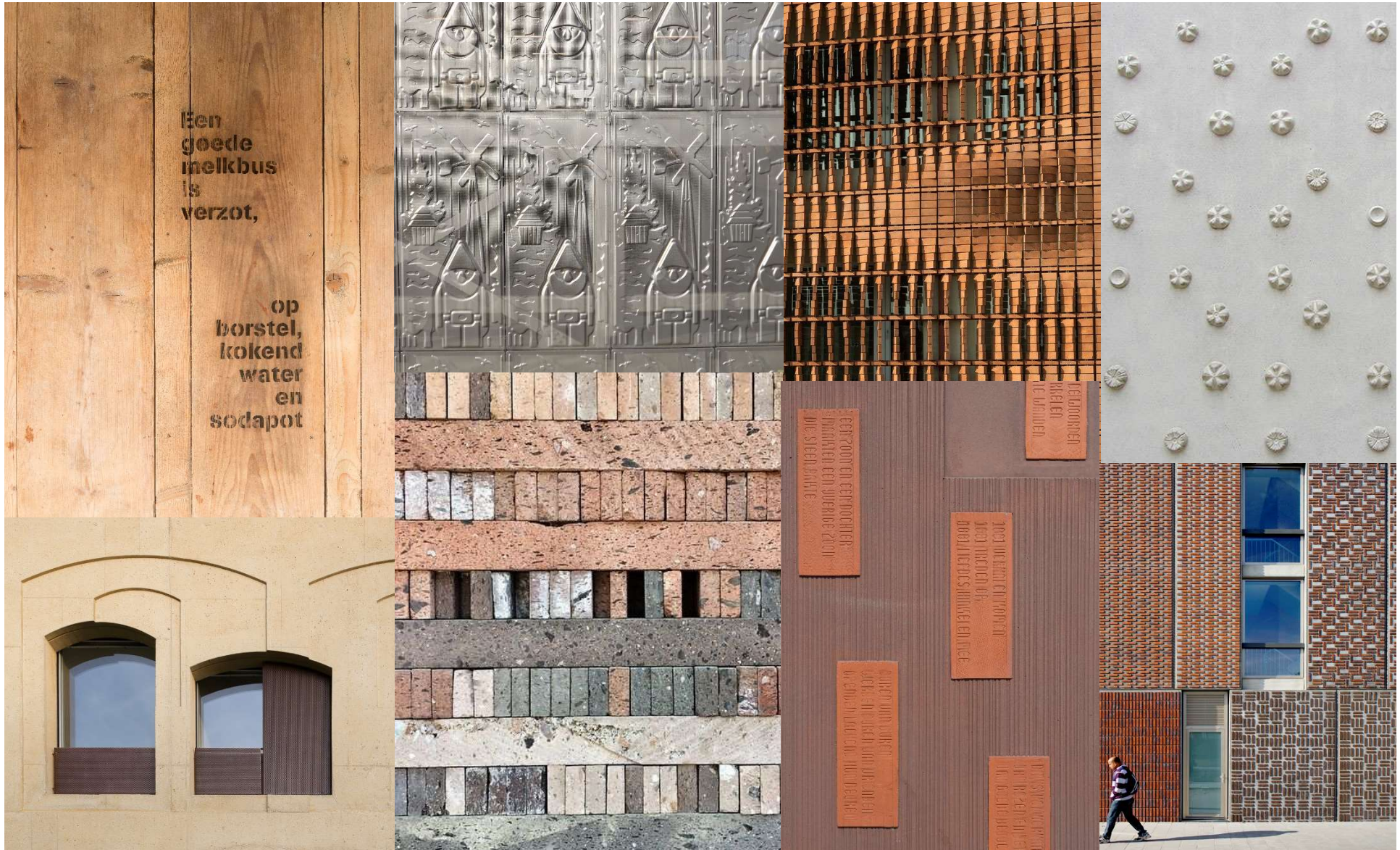
Appartementen (portiek)

Verschijningsvorm en menselijke schaal

- Materialisering gevels (balkons, loggia's, terrassen, materiaal)
- Voet, midden, kroon (herkenbaarheid vorm en silhouet, stedelijke laag)
- Begane grond en architectuur (menselijke schaal versus kantoortoren bijvoorbeeld, slankheid)

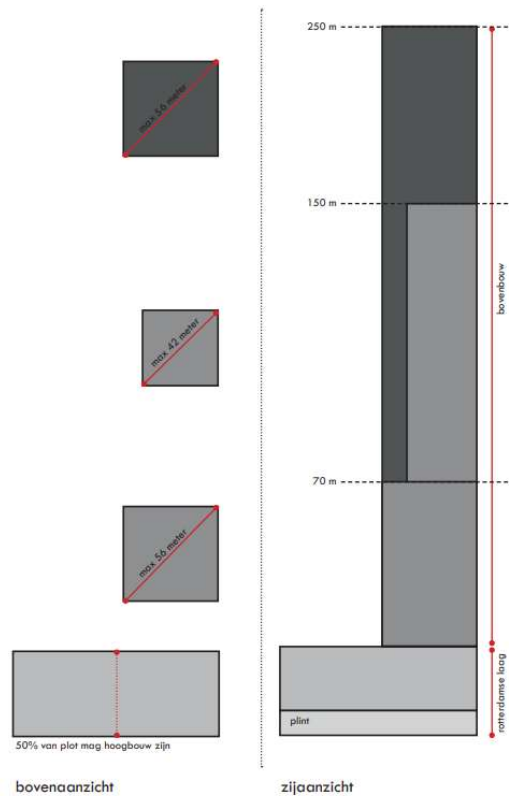
Materialisering

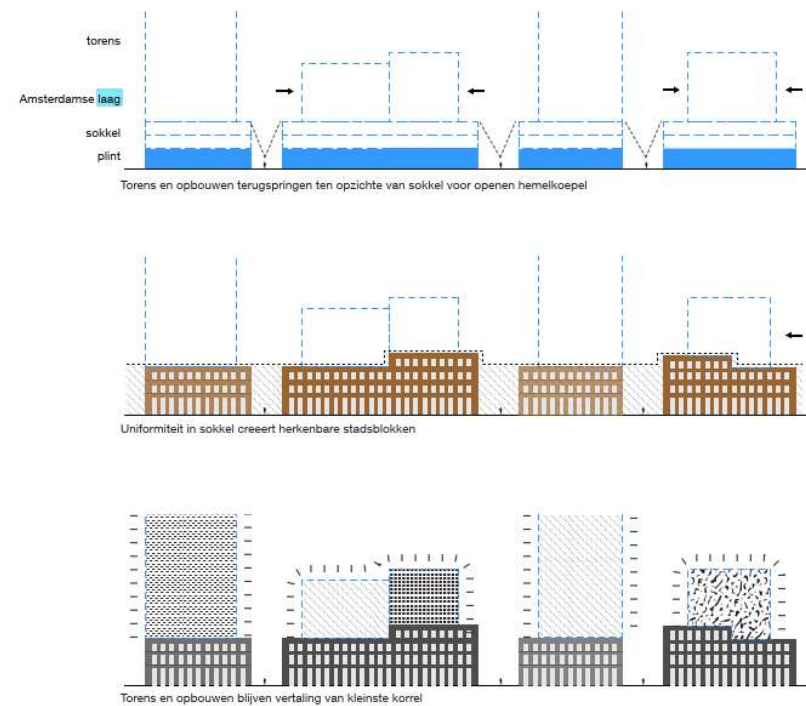
Buitenruimtes

Stedelijke laag. De “Hoornse laag”

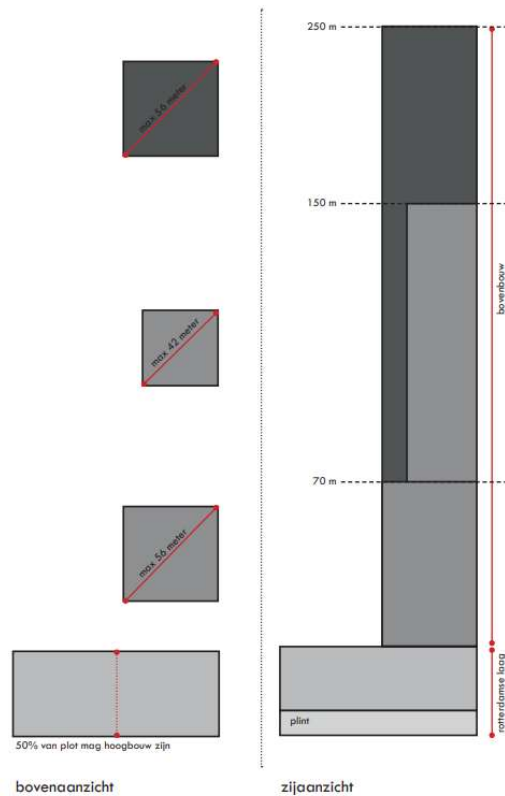

De Rotterdamse laag

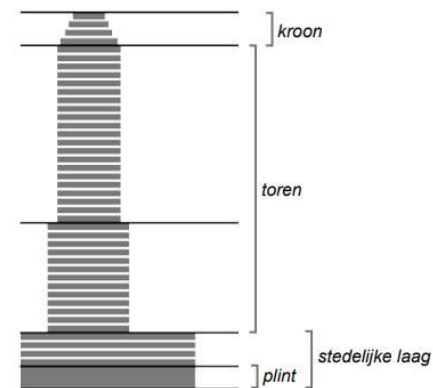

De Amsterdamse laag

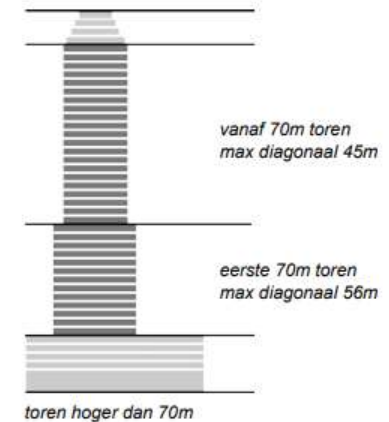
Slankheid en ensemblewerking hogere volumes

Rotterdamse Hoogbouwvisie

Eyeline Skyline Den Haag

21 eeuwse uitdagingen

- Energie (BENG en pv. panelen en relatief weinig dak)
- Veranderend gebruik (Covid-19, thuiswerken, veranderende gezinssamenstellingen)
 - Uitputting grondstoffen (circulariteit en los maakbaarheid)
 - Vermindering CO2 uitstoot (biobased materiaal en houtbouw)
 - Biodiversiteit (mens en natuur)
 - Waterretentie, hittestress en overig

Veelheid aan variabelen in ruimtelijke context

- Veel zaken zijn reeds beleid
- Gewerkt wordt aan: Mobiliteits- en omgevingsvisie

HB6

Er is inderdaad al veel beleid, of er wordt aan gewerkt. Er wordt op dit moment gewerkt aan de mobiliteitsvisie en de omgevingsvisie. De mobiliteitsvisie heeft een sterke relatie met de woonvisie en het hoger bouwen beleid. De Woonvisie heeft de raad in okt 2020 vastgesteld. Hieronder een korte toelichting. In de woonvisie geven we aan dat de gemeente Hoorn zich wil blijven ontwikkelen. De huidige vergrijzing en ontgroening (jongeren die de stad verlaten) heeft een negatief effect op de leefbaarheid en vitaliteit van de stad en daarmee een negatief economisch effect. Maar tegelijkertijd heeft Hoorn als centrumgemeente veel te bieden. Een divers aanbod van woningen, werkgelegenheid, zorg-, onderwijs- en recreatievoorzieningen is van groot belang voor een dynamische stad. Om ook in de toekomst een levendige en aantrekkelijke stad te blijven moet Hoorn 'meer stad' worden en dus groeien. Groeikansen liggen vooral in de stedelijke rand rondom de binnenstad. De gemeente stimuleert het bouwen van extra woningen. Met een nieuwbouwprogramma, zowel op nieuwe locaties als binnen bestaande buurten ('inbreiden' en verdichten). Ook gaan we delen van wijken moderniseren. Gebouwen als kantoren en scholen worden getransformeerd tot woningen of appartementen. Zo zorgt de gemeente ervoor dat vraag en aanbod in de toekomstige woningvoorraad overeenkomen.

Om jongeren hier te houden wil de gemeente meer woningen bouwen voor jongeren, studenten uit Hoorn en West-Friesland en young professionals van buiten de regio. Ook speelt de gemeente in op de behoeften van huishoudens van buiten Hoorn. Door fors te bouwen komt ook de doorstroming weer op

gang. De gemeente zet in op nieuwe woonomgevingen. In en rondom de binnenstad wordt ingezet op de compacte en kleinstedelijke sfeer, rekening houden met het historische karakter van de binnenstad.

Daarbuiten, binnen 1.200 meter rondom het station, ontstaat een meer stedelijke omgeving, intensieve hoogbouw is het uitgangspunt. Hier is hoogwaardige openbare ruimte van belang, met mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De gemeente maakt zich sterk voor een woningvoorraad die voor 30 procent bestaat

uit sociale woningen en voor 30 procent uit woningen uit de middencategorie (middenhuur en middeldure koop).

Haubrich, Betty; 25-1-2021

**Om de complexiteit te overzien en
eenieder deelgenoot te maken...**

**wordt er via een SWOT analyse per wijk gekeken
wat de basishoogte per gebied kan worden
alsook de accent-hoogtes.**

Planning